

Az öngondoskodás mint polgári érték

BAJ A SZÉP bevezetésének áldozata lesz néhány preventív egészségpénztári szolgáltatás

Az elmúlt két évtized legnagyobb titokban tartott adótörvény-egyeztetése zajlik – állapítottuk meg a novemberi elnökségi ülésen, amikor felröppent az a kormányzat által meg nem erősített hír, hogy a Széchenyi Pihenő kártya (SZÉP) bevezetésének áldozata lesz néhány preventív egészségpénztári szolgáltatás. Ráadásul a másik két elképzelés fényében nem ez a legrosszabb, ami az egymillió önkéntes egészségpénztári tag megtakarításával történhet.

Dr. Lukács Marianna

A kérdés valójában az, hogy a lassan felidejéhez érő kormány kitarthat-e a rendszerváltás polgári értékei mellett. Az elmúlt hetekben az önkéntes egészségpénztárakra vonatkozóan három, az egészségpénztári működés egy-egy területét érintő elképzelés látott napvilágot. Mindhárom javaslat a Nemzetgazdasági Minisztérium alkotóműhelyeiben született. Ehhez kapcsolódóan előrebocsátjuk, hogy a minisztériumon belüli kommunikáció biztosan sokat javít az ötletek kivitelezhetőségén, és az is biztos, hogy a Nemzeti Erőforrás Minisztérium is előáll majd az orvosszakmai szempontokkal.

A SZÉP kártya térnyerését hivatott elősegíteni az az elképzelés, hogy szűkíteni kell az adómentesen igénybe vehető egészségpénztári szolgáltatási kört. A pénztári szektor még jól emlékszik arra a 2006. évi jogszabály-

Dr. Lukács Marianna: A következő évek legfontosabb feladata a forrásgyűjtés lesz

Öngondoskodás az önkéntes nyugdíj- és egészségpénztárakban

	Egészségpénztári taglétszám (fő)	Egészségpénztári tagi vagyon (millió Ft)	Nyugdíjpénztári taglétszám (fő)	Nyugdíjpénztári tagi vagyon (millió Ft)
1995	n. a.	n. a.	222 260	n. a.
2000	70 936	4 092	1 077 714	223 064
2005	490 996	28 716	1 292 809	590 110
2010	958 444	55 509	1 304 483	811 248

FORRÁS: WWW.PSZAF.HU

ra, amelyet még hatálybalépése előtt visszavont a parlament. Akkor beemelték az üdülési csekk által finanszírozható körbe a sportolást, amelyet ugyanazzal a mozdulattal ki kívántak iktatni az egészségpénztári körből. Kompromisszumos megoldásként – megteremtve a szektorok közötti esélyegyenlőséget – az üdülési csekk éves keretével azonos összegig lehet egészségpénztári tagsággal is sportolni.

Az NGM egy másik főosztálya az egészségpénztárra vonatkozó

szja-kedvezményrendszert hosszú távon úgy kívánja átalakítani, hogy ne a befizetések, hanem a szolgáltatások után járjon szja-kedvezmény. Az elképzelés általában üdvözlendő, de abban az országban, ahol a szakemberek évtizedek óta nem tudják meghatározni az OEP által finanszírozott szolgáltatások körét, a szövetség kis esélyt lát arra, hogy teljesen sikerülne az ezen szolgáltatások igénybevételét csökkentő orvosi beavatkozások listáját összeállítani.

Harmadikként pedig a miniszter úr mellett tevékenykedő, az öngondoskodásra fókuszáló gazdasági tanácsadó testület előállt az a régi ötlettel, hogy az önkéntes egészségpénztári megtakarítás terhére lehessen üzleti betegségbiztosítást vásárolni. Mint ismeretes, ezt a gyakorlatot a PSZAF kifejezetten ellenelte, de ettől elvonatkoztatva nem ez, ami az egymillió egészségpénztári tag legégetőbb problémája.

A Független Pénztárszövetség szerint a következő években a pénztári szektor legnagyobb kihívása az lesz, hogy a pénztári működést a jó gazda felelősségével, a tagok és a felügyelő szervezet számára is transzparenssé végezze az egyéni számlavezetés, a költségek, a hozamok tekintetében. A hozamra a következő évtizedekben egyre nagyobb figyelem hárul, hiszen a következő fejlődési szakaszban a legfontosabb feladat a forrásgyűjtés lesz, gondoljunk csak az életkor előrehaladtával az egyre nagyobb költségű egészségügyi beavatkozások finanszírozására.

A találgatásoknak csak az elfogadott adótörvények vethetnek véget. Abban biztosak vagyunk, hogy a parlament gőzerővel dolgozik az ügyön, hogy minél több időt hagyjon a vállalati szférának felkészülni a következő pénzügyi évre. Az adótörvényekből egy dolgot biztosan meg fogunk állapítani: milyen sorsot szán az antelli örökséget magának valló polgári kormány az öngondoskodás legfontosabb, két évtizedes múlttal rendelkező intézményének és két és fél millió állampolgárának.

A SZERZŐ A FÜGGETLEN PÉNZTÁRSZÖVETSÉG ELNÖKE

Az önkéntes pénztárakra vonatkozó elképzelések (2012)

A SZÉCHENYI PIHENŐ KÁRTYÁRA vonatkozó nyilvánosságra került, de meg nem erősített jogszabály tervezetének előírásai (a bérén kívüli juttatások rendszerének átalakítása). Az önkéntes egészségpénztári szolgáltatások felülvizsgálatának szükségessége az alábbi rendezőelv alapján:

- SZÉP kártya: egészségmegőrzés, a szabadidő eltöltését szolgáló szolgáltatások
- kifejezetten az egészségügyet érintő szolgáltatások fedezetének biztosítása

A NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM

A NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM a pénztári szektor számára tartott tájékoztatója

- 2012-ben nem változik a szektor befizetéseihez kapcsolódó adókedvezmény-rendszer
- az egészségpénztári kedvezmények átalakításának irányára: a befizetésekre járó szja-kedvezmény helyett az OEP kasszáját tehermentesítő egészségügyi szolgáltatások összege után érvényesíthető adókedvezmény

A NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM pénzügyi tanácsadó testületének javaslatai a megtakarításokat ösztönző programra

- a munkabérek és az illetmények kötelező bankszámlára való utalása
- a költségek kordában tartására a banki alapszámla konstrukció bevezetése
- a 10 év alatti és feletti általános célú megtakarítások esetén egységes támogatási rendszer kialakítása
- a magas költségszinttel rendelkező termékekre vonatkozó adókedvezmények megvonása
- az egészségpénztár fedezeti alapjából betegségbiztosítás vásárlásának lehetősége

A FÜGGETLEN PÉNZTÁRSZÖVETSÉG javaslatai

- az OEP kiadásait hosszú távon csökkentő preventív szolgáltatások erősítése az adókedvezmény növelésével
- a kardiometabolikus szindrómához kapcsolódó egyéni kockázatok csökkentése a gyógyszerészeti gondozási program keretében
- a szektor transzparenciájának növelése különösen a hozamokra vonatkozóan, különös tekintettel az egészségpénztári elvtakarékosság egyre nagyobb szerepére

Influenza: csak az oltás nyújt védelmet a vírussal szemben

JÁRVÁNY A megbetegedés a munkáltatók számára számos költséggel jár, s a szövődmények halált okozhatnak

Bár az influenza ellen csak az oltás jelenthet hatékony védekezést, a magyar lakosság jelentős része nem fordít kellő figyelmet erre a kérdésre. Pedig a magas lázzal, nemritkán súlyos szövődményekkel járó betegség óriási károkat okoz a nemzetgazdaságnak.

Dr. Jankovics István

A rendelkezésre álló nemzetközi statisztikák szerint a világ lakosságának hozzávetőlegesen tízede minden egyes évben megfertőződik az influenzavírussal, ez mind a megfertőzötteknek, mind a globális gazdaságnak súlyos, milliárdokban mérhető kárt okoz. Egy széles körű felmérés az Egyesült Államokban 2004-ben például 11 milliárd dollárra becsülte az influenza által egy évben okozott gazdasági kárt.

Az influenza évről évre tízmilliárdos nagyságrendű kárt okoz a hazai nemzetgazdaságban is. A magyarországi statisztikák szerint viszont sem a dolgozók, sem a munkáltatók nem fordítanak kellő figyelmet az influenza megelőzésére: ez annak ellenére van így, hogy a dolgozó kiesésével járó megbetegedés mindkét félnek

súlyos károkat okoz. A munkáltatók számára számos költséggel jár: a közvetlen elem a táppénz, amelynek első két hetét Magyarországon a munkáltatónak kell fizetni. Ehhez jön közvetett elemként az a bevételcsökkenés, amelyet a beteg dolgozó kiesése okoz, amely a táppénz összegének akár a nyolc-tízszere is lehet. A kiesésből adódó bevételcsökkenés persze nagyobb is lehet, ha az adott cég számára nehezen pótolható, specifikus területen dolgozó vagy vezető beosztású munkatársról van szó.

Az influenza az alkalmazottak számára sem jó: a hazánkban érvényben lévő táppénzszabályozás miatt a minimálbérnek legalább a kétszere is megéri a dolgozóknak már nem egy táppénzre mennie, hiszen ebben az esetben – a maximált juttatás miatt – mindenképpen bevételkieséssel kell

Sokan hajlamosak lekicsinyíteni az influenza veszélyeit

DR. JANKOVICS ISTVÁN

számolnia. Az influenza elleni védekezés tehát minden érintett alapvető érdeke, hiszen a vakcina ára eltörpül az esetleges megbetegedések okozta károkhoz képest.

Az influenzával kapcsolatban igen komoly tévhit is élnek. Például, hogy az oltás nem feltétlenül nyújt kellő védelmet. Pedig a védőoltások az egészséges felnőttek esetében ma már 70-90 százalékos védelmet jelentenek, míg egy legyengült szervezet esetében a vakcinának köszönhető immun-

reakció is gyengébb. A legtöbbet tehát éppen az egészséges felnőttek tehetnének azért, hogy a vírus ne szedjen évről évre egyre több áldozatot a veszélyeztetett korosztályokban. Amennyiben a magyar lakosság kétharmada megkapná minden évben a szezonális védőoltást, az influenzajárvány elkerülhető lenne. A fertőzéssel szembeni viszonylagos közömbösség más okokkal is magyarázható: egyrészt a magyar lakosság nagy része hajlamos lekicsinyíteni az influenza veszélyeit. Másrészt még annak ellenére is igen nagy a magától az oltástól tartók aránya, hogy mára megjelent a szinté fájdalommentes beadást lehetővé tevő mikrotűs vakcina is a piacon. A bőr felszínébe adható influenzavakcina egyik legnagyobb előnye, hogy mivel a bőrben rengeteg immunsejt van, kevesebb mennyiségű oltóanyag

elegendő a védettség kialakításához. Az új típusú influenzavakcina mikrotűrendszerének köszönhetően a tú mérete tízszer kisebb, mint a hagyományos eljárásához használatosaké, ezért nagyon egyszerű a beadása.

A magyarországi oltási arány növekedését az sem segíti, hogy a munkáltatók nem kötelezhetik arra az alkalmazottakat, hogy beoltassák magukat. A munkavállalók jelentős részénél pedig egyszerűen az időhiány az oka annak, hogy nem oltatják be magukat. Számukra fontos hír, hogy országos oltóponthálózat nyílt, ahol azonnal, utánajárás nélkül megszerezhető az influenza elleni védőoltás. Az idén országwide több mint húsz helyen, köztük több bevásárlóközpontban is elérhető már a szolgáltatás mindazok számára, akiknek nincs idejük végigjárni az oltás megszerzéséhez szükséges szokásos procedúrát: elmenni receptért a háziorvoshoz, majd kiváltani a vakcinát a patikában, aztán ismét vissza a háziorvoshoz megkapni a védőoltást. Az oltópontokon a legmodernebb technika, mikrotűs influenzavakcina is elérhető, melyet orvosi felügyelet mellett, ugyanakkor külön utánajárás nélkül, azonnal megkaphatnak az oltást kérők.

A SZERZŐ AZ ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI INTÉZET FŐORVOSA

Évente százazrek halnak meg az influenza szövődményeiben

AZ INFLUENZA ELLEN több mint 50 éve emberek milliói kaptak meg a védőoltásukat, ám sokan nem élnek a lehetőséggel, így az influenza évi 250-450 ezer halálesetet okoz. Egy idő után immunrendszerünk védelmet épít ki a kórokozóval szemben. A védőoltás is hasonló módon alakítja ki az immunológiai választ. A mikrotűs influenzavakcina az előtt vírus hasznos részecskéit tartalmazza. Ezek kerülnek a bőr felszínébe, ahol az ott lévő számos immunsejt „lefűleli” az antigéneket mint idegen betolakodókat, és a szervezet 2-3 hét alatt saját antitesteket termel ellenük.

AMIKOR A MÁR VÉDETT szervezetbe influenzavírus kerül, ezekkel az antitestekkel kerül szembe, amelyek nem engedik az élő vírusokat a sejtekbe hatolni és szaporodni, tehát betegséget sem tudnak kiváltani. Ha a kórokozó egy nem védett szervezetbe kerül be, a szervezet csak a fertőzés pillanatában kezdi el saját védelmét kialakítani, a vírusoknak bőven van idejük és élni és szaporodni.

Többhetes kiesés is lehet a munkából

AZ INFLUENZÁT sokan keverik össze a hétköznapi náthával: előbbi pedig minden esetben lázzal jár, és rendszerint legálább egyhetes kiesést okoz a munkából. Az influenzavírus szerencsére ritkán okoz halálos kimenetelű megbetegedést, a

cukorbeteg, a krónikus szívbetegségben, légzőszervi megbetegedésben szenvedők, az idősek és gyermekek kiemelten veszélyeztetett csoportot jelentenek. A megbetegedés kockázatát növeli, ha valaki zárt térben, közösségben dolgozik,

vagy munkája jellegéből adódóan naponta sok emberrel lép érintkezésbe. Így különösen veszélyeztetett csoportot jelentenek a hipermarketekben dolgozók, vagy azok, akik napi gyakorisággal vesznek igénybe tömegközlekedési eszközöket.